

17/605^{cc}

TER ADVISERING

Aan de Minister

Directie Europese en
Internationale Zaken

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

16 juni 2020

Kenmerk

DEIZ / 20168542

Bhm: 20168593

Kopie aan

10.2.e

Bijlage(n)

2

nota

BWO MFK en Herstelpakket 17 juni

Parafenroute

10.2.e

10.2.e DEIZ

BBR

10.2.e

10.2.e

Aanleiding

Tijdens het BWO zal nader gesproken worden over de inzet van kabinet richting de eindonderhandelingen van het MFK 2021-2027 en het tijdelijke herstelpakket. Tijdens het BWO van 25 mei is afgesproken om nader door te spreken over de wijze waarop ondersteuning vanuit het herstelpakket afhankelijk kan worden gemaakt aan de doorvoer van structurele hervormingen. Bijgevoegde notitie schetst een aantal opties om de koppeling met structurele hervormingen met het Recovery and Resiliency Facility (RRF), het grootste fonds van het voorgestelde herstelfonds "Next Generation EU" aan te scherpen. Tevens vindt u een overzicht van de belangrijkste hervormingsuitdagingen uit 2019 en 2020 voor Italië, Frankrijk, Spanje (en vgl. Nederland).

Advies

U kunt kennisnemen van de geschetste opties in de notitie om de koppeling in het RFF met structurele hervormingen aan te scherpen en het overzicht met de belangrijkste hervormingsuitdagingen van Italië, Frankrijk en Spanje.

Desgewenst kunt u de volgende punten inbrengen:

- De tabel geeft een goed overzicht van de opties om de koppeling met structurele hervormingen onder het RFF te versterken. Tevens toetst de tabel deze opties op haalbaarheid in het Europese krachtenveld. Nu van belang om de opties niet alleen te toetsen op haalbaarheid, maar ook na te gaan in hoeverre zij aansluiten op het narratief dat we moeten ontwikkelen om ook nationaal draagvlak te krijgen voor een eventueel totaalakkoord. Dit verschilt per optie. Het is van belang dat uit deze opties een heldere inzet (inclusief rode opties) en landingszone (groene/oranje opties) wordt geformuleerd dat resoneert in de Kamer en tegelijkertijd werkbaar is in Brussel.
- Met dit perspectief in gedachten, is een actieve inzet op opties zoals het verplichten van nationale cofinanciering (gunstig krachtenveld), de aanscherping van de kwaliteit van structurele hervormingen (incl. 2019 CSR's, lastig krachtenveld) en het goed borgen dat financiering voor investeringen

Ontvangen BBR

ook daadwerkelijk bij draagt aan de klimaat- en digitale transitie aan te bevelen.

- Om een maximaal onderhandelingsresultaat te behalen is ook een blijvende inzet op opties die lastiger in het krachtenveld liggen (alleen leningen) van groot belang; waarbij met name het **10.2.a** voorstel om onder het RRF alleen leningen af te geven waarbij een deel omgezet kan worden in subsidies bij volledige implementatie een interessant optie is om op in te zetten, aangezien dit een narratief kan bieden aan zowel Noord/West- als Zuid-Europa.

Toelichting

- Op 28 mei publiceerde de Commissie haar voorstel voor een aangepast MFK 2021-2027 (€1100 mld) en een herstellepakket "Next Generation EU" (twtv €500 mld subsidies en €250 mld aan leningen).
- Tijdens de Europese Raad op 18-19 juni zal een eerste gedachtewisseling plaatsvinden over het MFK- en herstellepakket. Hier zal geen besluitvorming plaatsvinden. In aanloop naar deze ER publiceert de Times woensdag een artikel van de Frugal-4.
- Na de ER zal voorzitter van de Europese Raad Charles Michel een nieuwe *negotiating box* publiceren, waar de regeringsleiders vermoedelijk begin juli in een MFK-ER over zullen onderhandelen om tot een totaalakkoord te komen.
- De politieke discussie omtrent het herstellepakket trechtert zich met name rondom het RRF (€560 mld), een groot onderdeel van het Next Generation EU-pakket (€750 mld). Binnen het RRF zijn de koppeling met structurele hervormingen, het budget en de verhouding tussen leningen en subsidies de meest heikele punten. De BWO-notitie geeft een aantal opties, gewogen in het krachtenveld op haalbaarheid, om strengere voorwaarden te stellen en de koppeling met structurele hervormingen aan te scherpen.
- Het krachtenveld voor het stellen aan harde voorwaarden aan het RRF, waaronder het versterken van de koppeling met structurele hervormingen, is ongunstig. **10.2.a**
- Naast het herstellepakket zal ook hard worden onderhandeld over omvang en verdeling van het MFK 2021-2027. Hierin blijft de inzet van Nederland op een gemoderniseerd en financieel houdbaar MFK 2021-2027 met noodzakelijke kortingen onverminderd van belang.
- De tabel met een overzicht van structurele hervormingen geeft een goede inzage in de belangrijkste hervormingsprioriteiten van Italië, Frankrijk en Spanje; waarbij het zwaartepunt voor alle 3 lidstaten op de houdbaarheid van overheidsfinanciën ligt.

Achtergrond

Recovery and Resilience Facility (RFF)

- Het tijdelijke RFF vervangt het eerdere voorstel voor een Begrotingsinstrument voor Convergentie en Concurrentie (BICC) en heeft een totaalbudget van € 560 miljard. Het instrument beslaat voor € 310 miljard aan subsidies en € 250 miljard aan leningen.
- Het RFF bouwt voort op de modaliteiten uit het BICC waarbij lidstaten tot 2024 aanvragen kunnen doen voor ondersteuning voor een pakket aan structurele hervormingen en investeringen in lijn met aanbevelingen uit het Europese Semester. Tevens moeten deze in lijn zijn met andere Unie prioriteiten zoals de Green Deal en digitale transitie. Afhankelijk van de kwaliteit van deze plannen krijgen lidstaten financiering in de vorm van leningen én subsidies toebedeeld. Monitoring van de implementatie van hervormingen loopt via het Europees Semester.
- Nieuw ten opzichte van het BICC is dat de gekozen maatregelen bij moeten dragen aan de groene en/of digitale transitie, er geen nationale cofinanciering benodigd is, de allocatiesleutel gewijzigd is (in de BICC was er sprake van een retourpercentage van minimaal 70%) en dat er geen expliciete koppeling meer met de eurozone aanbevelingen wordt gelegd.
- Er wordt gebruik gemaakt van *loans for grants*. Nederland is hierop tegen. De tijdelijkheid van het instrument is goed geborgd en in principe gelimiteerd tot eind 2022.
- De koppeling met structurele hervormingen is aanwezig maar kan scherper en harder geformuleerd. Ook de kwaliteit van de landenspecifieke aanbevelingen voor 2020 zijn te zwak en te weinig gericht op de doorvoer van structurele hervormingen. Een koppeling met relevante CSR's uit eerdere jaren is wenselijk. Zie ook de BWO-notitie voor concrete aanscherpingsmogelijkheden.
- De RRF zal bijdragen aan het overkoepelende *climate mainstreaming percentage* voor het volgende MFK van 'ten minste 25%'. Het is onduidelijk hoe groot deze bijdrage zal zijn. Er worden geen investeringen uitgesloten die niet in lijn zijn met doelen van de Green Deal (uitwerking 'do no harm' principe, waarbij er geen maatregelen worden genomen die de kwaliteit van milieu en klimaat benadelen, ontbreekt). Inzet Nederland is verbeterde uitwerking van deze punten in de verordening.
- Artikel 15 verplicht lidstaten tot het opstellen van een recovery and resilience plan. Qua doelstellingen zou het goed zijn, dat lidstaten ook moeten aangeven hoe hun maatregelen bijdragen aan het herstellen en weerbaarder maken van de interne markt. Dat zou eraan bijdragen om het tamelijk algemene Commissievoornemen om de interne markt te herstellen wat concreter wordt en dat lidstaten ermee aan de slag gaan.

Tabel 1: Budgetten MFK & herstelfonds in 2018 prijzen

	MFK 2021-2027 (exclusief herstelfonds)	Tijdelijk herstelfonds	MFK 2021- 2027 (inclusief herstelfonds)
Totaal	1100	750	1850
1. Single Market, Innovation and Digital	140,7	69,8	210,5
Horizon Europe	80,9	13,5	94,4
InvestEU	1,3	30,3	31,6
<i>wv originele doelstellingen</i>	-	15,3	15,3
<i>wv strategische investeringen</i>	-	15	15
Solvency Instrument (via EFSI)	-	26	26
2. Cohesie & waarden	374,5	610	984,5
Cohesiebeleid	323,2	50	373,2
<i>wv ReactEU</i>	-	50	50
RFF	-	560	560
<i>wv leningen</i>	-	250	250
<i>wv subsidies</i>	-	310	310
BICC	-	-	-
3. GLB en natuur	357	45	402
GLB	333,3	15	348,3
<i>wv pijler 2</i>	75	15	90
JTF	10	30	40
Overig	227,8	25,2	253
Health programma	1,7	7,7	9,4

De Commissie heeft zowel wijzigingen doorgevoerd op het oorspronkelijke MFK-voorstel voor de gehele periode 2021-2027 als aanpassingen die gefinancierd worden door het tijdelijke noodfonds van €750 miljard. Daarbij komt dat er een aantal voorstellen nieuw (RFF, ReactEU) zijn en een aantal zijn komen te vervallen (BICC).

10.2.a